

Mánin fyri 30 árum síðani

Neil Armstrong (f. 5. august 1930) var fyrsti maður, ið steig niður á mánan og segði tey so kendu orðini: »Eitt lítið fet fyri ein mann, eitt stórt lop fyri mannaættina«. Rúmdarferðin hjá Apollo 11 byrjaði 16. juli 1969, og 24. juli setti farið seg á mánan

Mánin

Mánin, tú fornaldar líkam so fegið, kvettir til jarðar um heygjar og skørð. Friðin, tú átti frá fyrmdanna degi, er ikki at finna um alvið jørð. Tú kvirruna hýsir, við friði tú lýsir til jarðar, har foldin er skelkað og ør.

Mánin, tá einglar um rúmdanna fjørð stigu niður við boðunum: »Friður á jørð«, tá hugdi tú bilsin at vakrastu sjón, og hoyrði teir boða hirnunum vón. Tú kundi ei fata Høvdingan mæta, men lýsti bert fagur á dimmastu lón.

Høvdingi friðarins krossfestur hongur, mánin í sorgbúna tungliga gongur. »Fyrigev Faðir«, Friðfúrstin biður, friðleysir skapningar rópa: »Kom niður!« Í einum glotta sær mánin teir spotta; fjøllini nøtra, men Faðirin tigur.

Mánin, so fagurt tú lýsti í tjúgundu öld og sást, hvussu jørðin var friðleys og kæld. Tá knappliga tykjast øll eygu at bina at jarðbúgvum tveimum, sum inn á teg trína. »Vit bera tær frið, kæri máni, o hoyr, vit koma frá foldum, har hatrið ei doyr; hygg henda háborna friðarins kvøða frá teimum, sum ræna og drepa og bløða.«

Fagrasti máni, tú mást ikki grína at okkum tápum, halt áfram at skína. Friðin hin forma vit rændu, men tó send okkum kortini fjøru og flóð. Ja, gloym okkum dagin – vit komu við dravi, tá friðin vit bættu á Kvirrunarhavi.

Tú máni skal skína til ásetta tíð, tá havnaði Friðfúrstin kemur í ský. Tá missir tú skinið, tú smilir ei longur, tú eldist sum klæðið, tú hvørur, forgongur. Men Frelsari, tú sum hjá monnum tók báð, tú verður í ævir konganna Kongur.

Brynleif Hansen, Vatnsøyrar, á sumri 1969

Í hesum døgum eru júst 30 ár liðin, síðani fyrstu menniskjuni vóru á mánanum

Í dag hugsa vit ikki nógv um, tá ið rúmdarferð og -menn fara út í rúmdina, ja enn tá spáka í leysari luft langt har úti. Í dag er tað einki, sum undrar okkum, tí vísindin hevur prógvað, at hon er farin langt út um tað, sum vit torðu at droyma um bert fyri triati árum síðani.

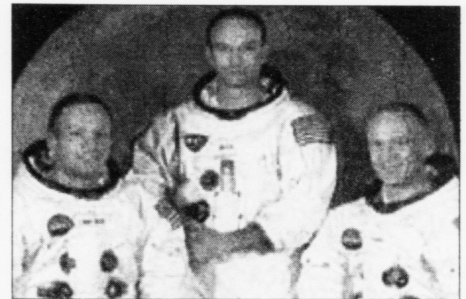
Men hvør minnst ikki lotuna frammanfyri radiotólinum, (sjónvarp var ókent í Føroyum tá) náttina til mánadagin tann 21. juli 1969, tá ið klokkan nærkaðist try (fór. tíð)? Mong sótu sum á nálum – munnu teir fara at klára tað? Og onkur kanska hugsaði, at slíkt fór Gud aldrin at loyva.

Men tá ið klokkan var fyra minuttir í try hoyrdist á røddini í radionum, at nú var okkurt við at henda – og rætt var – menniskjan kláraði tað, hon steig niður á mánan!?!?!? – og vit hoyrdu Neil Armstrong siga nakað, sum hann síðani hevur verið siteraður fyri óteljandi ferðir: »Hetta er eitt lítið stig fyri ein mann, men eitt stórt stig fyri mannaættina.« og við tað sama varð Stars and Stripes reist í húnar hátt uppi á mánanum, og er tað ikki dottið av mánastormi, so flaggar tað enn.

Hesa náttina skrivaði eg í dagbók mína m.a. ».....Tað er undarligt at hugsa sær, at menniskjan nú er komin uppá mánan. Tað verður stuttligt, um nokk so nógv ár, at kunna fortelja teimum ungu tá, at eg hoyrði og fylgdi við, tá ið menniskjan fyrstu ferð kom upp á mánan.....« Nú eru nokk so nógv ár gingin, men eg haldi ikki, at tey ungu í dag halda tað vera stuttligt at hoyra meg ella nakran annan siga frá hesi hending, sum er reinur barnamatur samanborið við dagin í dag.

Vit undraðust øll yvir hetta bragdið hjá vísindini, og vit spurdu: »Hvat verður so tað næsta?« Tað var sum um, at við »tøkuni« av mánanum varð eisini nýtt land tikið í huganum á menniskjanum, at nú er einki »ómøguligt« hjá mannaættini longur. Hetta var av sonnum eitt lítið stig fyri ein mann, men eitt stórt stig fyri mannaættina, og rætt er tað, at menniskjan hevur við hesum bragdi og mongum síðani tá vist, hvussu einastandandi mannaheilin er – men hvussu stórur er so ikki hann, sum hevur skapt mannaheilan?

Trúboðarin Brynleif Han-

Fv. Edwin »Buzz« Aldrin (f. 20. januar 1930), Neil Armstrong (f. 5. august 1930), og Michael Collins (f. 31. oktober 1930), sum mannaðu Apollo 11-rúmdarferð. Collins fór ongantíð úr rúmdarskipinum og er tí helst ikki so kendur sum hinir báðir

sen, sáli, gjørdi sær eisini nakrar tankar fyri triati árum síðani, um fyrstu mánaferðina hjá menniskjum, lítið vitandi um, at bert 14 mánaðir seinni skuldi hann eisini á eina ferð, men longri enn til mánan – heim í dyrdina til Frelsaran, sum hann elskaði og tænti so trúfast.

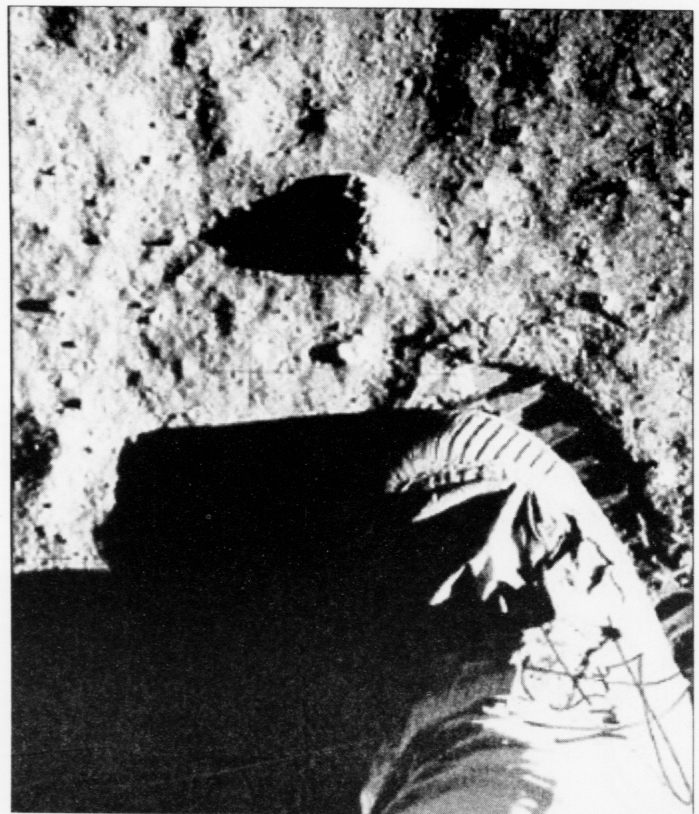
Hesar tankar fekk hann meistarliga sett saman í eini yrking, har hann lýsir fyri okkum menniskjans fáa vitand hóast øll síni brøð.

Um Brynleif hevði í huga at fáa lag sett til yrkingina veit eg ikki, men mong ár seinni eru tað onnur, sum fáa slíkan tokka til yrkingina, at tey fáa hug at skriva eitt lag. Bæði Anja Hansen í Söldafirði og M.C.Restorff

hava skrivað hvør sítt lag uttan at vita av hvørjum øðrum, og undir Kosovo-innsavningini hjá Sjónvarp Føroya, spældi og sang M.C. fyrri fyrstu ferð yrkingina um mánan.

At Brynleif hevði góð evnir at skriva og yrkja, er eingin ivi um, og tað er mær ein gleði at seta yrkingina í bløðini, soleiðis at enn fleiri kunnu fáa gleði av henni, og eisini sum eitt minni um Brynleif, sum náddi hægri hæddir her í lívinum, tí hann vígdi unga liv sitt til Hann, sum bæði skapti mánan, sólina, stjornurnar og heimin allan.

Poul Jóhan Djurhuus
Glyvrrar, 20.07.99.

Fóturin hjá Neil Armstrong á mánanum 24. juli 1969. Við sær aftur til Jørðina hevði Apollo 11 tilsamans 22 kilo av tilfari frá mánanum. Av øðrum virksemini frá ferðini kunnu vit nevna, at Armstrong tosaði við amerikanska forsetan Richard Nixon í telefon eina løtu. Teir vóru á mánanum tilsamans 21 tímar og 36 minuttir